

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-12-06
Besvaras senast
2017-12-20

Till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:255 Brottsligheten bland svenskar och utlandsfödda

Våren 2016 gav jag riksdagens utredningstjänst (RUT) i uppdrag att ta fram uppgifter om brottsligheten i Sverige utifrån nationalitet och födelseland, samt om hur statistiken förs i andra nordiska länder. Jag kunde inte få fram någon svensk statistik om detta eftersom Brottsförebyggande rådet (Brå) slutade redovisa detta år 1994. I Danmark och Norge ingår dessa uppgifter i den statistik som förs.

År 2005 publicerade Brå en rapport om brottsligheten bland svenskar och utlandsfödda. En tidigare rapport publicerades år 1996.

<https://www.bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2005-12-14-brottslighet-bland-personer-fodda-i-sverige-och-i-utlandet.html>

Brås motivering till varför rapporter togs fram år 1996 och 2005 är klar och tydlig, och jag instämmer helt i det man för fram år 2005:

"En kunskapsbaserad bild

Ett syfte är att få en bild av hur invandrare och svenskar skiljer sig åt i den registrerade brottsligheten i dag. Sedan den förra studien har Sverige genomgått en ekonomisk kris som bland annat resulterat i en ökad konkurrens på arbetsmarknaden. Parallellt har antalet invandrare från krigsdrabbade länder ökat kraftigt. De utrikes födda som bosatt sig i Sverige under 1990-talet har därför haft särskilt svårt att etablera sig i det svenska samhället. Det finns anledning att förmoda att bilden av brottsligheten bland svenskar och invandrare förändrats en del sedan förra studien.

En del kritiker har ifrågasatt nödvändigheten av en ny undersökning och menar att den är till mer skada än nytta. Det finns risk att uppgifter rycks ur sitt sammanhang och presenteras på ett sätt som förstärker ett vi- och dom-tänkande. Sådana farhågor får man inte nonchalera. Brå har dock gjort bedömningen att en kunskapsbaserad bild av svenskars och invandras brottslighet är bättre än en som är grundad på gissningar och personliga uppfattningar. Avsaknad av aktuella fakta om brottsligheten bland utrikes födda och deras barn underlättar att myter skapas och befästs. Om den registrerade brottsligheten visar sig vara hög i några grupper av utlandsfödda så försvinner inte problemen om man inte belyser dem och talar öppet om dem. En korrekt

bild av problemens omfattning och utveckling torde i stället vara den bästa grunden för att analysera förhållandena och förbättra alla invånarens förutsättningar att fungera väl i Sverige, oavsett etnisk härkomst.

Syftet med Brå:s projekt om brott bland svenskar och invandrare är att med vetenskapliga analysmetoder undersöka hur "svensk och utländsk bakgrund" tillsammans med andra sociala faktorer bidrar till att förklara registrerad misstänkt brottslighet. Rapporten sammanfattar svenska och internationella undersökningar. Vidare presenterar och diskuterar rapporten några grundläggande uppgifter från ett omfattande statistiskt material. De redovisade resultaten belyser främst frågor som tas upp i den allmänna debatten om invandrare och brott och som Brå får många frågor om."

I augusti 2016 krävde jag i en artikel på SvD Debatt att regeringen och Brå ska se till att brottsstatistik som förs på andra samhällsområden också ska föras vad gäller brottslighet och nationalitet, samt att aktuella rapporter ska tas fram om brottslighetens utveckling sedan 2005.

<https://www.svd.se/morklagg-inte--vi-bor-fa-veta-mer-om-de-kriminella>

<http://staffandanielsson.blogspot.se/2017/12/kraven-pa-brottstatistik-och-rapporter.html>

Både justitieminister Morgan Johansson och Brå har i ledande svenska etermedier förklarat att man varken avser att göra det ena eller det andra.

Jag anser detta vara ett brott mot den svenska offentlighetsprincipen, och jag menar att det är tjänstefel av både minister och myndighet att mörka statistik och att vägra ta fram relevanta rapporter om brottslighetens utveckling.

Vidare är det uppenbart att mörkläggningen är kontraproduktiv. Brå skriver följande: "Avsaknad av aktuella fakta om brottsligheten bland utrikes födda och deras barn underlättar att myter skapas och befästs". Vi ser redan nu ett växande intresse i sociala medier och övriga medier när medier eller privatpersoner försöker få fram till exempel den statistik som regeringen och Brå mörklägger. Felaktigheter och missförstånd uppstår naturligtvis också.

Expressens ledarsida och tidningens politiska redaktör Anna Dahlberg har i flera ledare och krönikor väl utvecklat argumenten till varför en modern

demokrati måste redovisa verkligheten som den är genom statistik och analyser för att få bästa möjliga grund för att sätta in väl avvägda åtgärder och förändra verkligheten i positiv riktning. Det är andra samhällssystem som, i påstått goda avsikter, ibland vill censurera verkligheten. Detta ska enligt min uppfattning inte ske i Sverige år 2017.

<https://www.expressen.se/ledare/anna-dahlberg/vi-behover-veta-mer-om-den-nya-brottsvagen/>

<https://www.expressen.se/ledare/rads-inte-fakta-om-invandring-och-brott/>

Även Dagens Nyheter har på ledarplats flera gånger krävt att Sverige i likhet med andra länder ska redovisa statistik utan att mörka. Den 22 maj 2017 skriver tidningen: "Det går att ta hårdare tag mot kriminaliteten samtidigt som man bekämpar dess orsaker. I den dubbla kampen behövs mer kunskap, inte mindre. Vi får aldrig vara rädda för fakta."

<http://staffandanielsson.blogspot.se/2017/05/dn-sjalvklart-ska-brottslighet.html>

När jag nu interPELLerar justitieministern i dessa viktiga frågor inser jag att svaret kan bli detsamma som tidigare, det vill säga att en medborgare eller riksdagsledamot inte ska kunna få ut statistik om brott och nationalitet, och att Brå inte längre ska upprätta rapporter om brottslighetens utveckling bland svenskar och invandrare, trots en unikt hög migration under det senaste decenniet och växande grov brottslighet på åtminstone enskilda delområden.

Jag vill ändå att justitieministern ska svara på mina frågor i Sveriges riksdag, så att det i riksdagens protokoll inför framtiden tydligt framgår vilken uppfattning ministern har och varför han och regeringen inte vill kartlägga och analysera verkligheten.

Skulle justitieministerns besked stå fast anser jag att det är ett brott mot de öppenhetsprinciper som normalt präglar svensk samhällsförvaltning.

Jag vill därför fråga justitie- och inrikesminister Morgan Johansson:

1. Ska Brå, och/eller andra samhällsinstitutioner, föra statistik om brott och

nationalitet på samma sätt som sker på andra samhällsområden, och som andra länder gör, eller ej?

2. Ska Brå, och/eller andra samhällsinstitutioner, analysera brottslighetens utveckling på samma sätt som myndigheten gjorde år 1996 och 2005, eller ej?

3. Om justitieministern skulle hålla fast vid att statistik om brott och nationalitet inte ska redovisas, och/eller att inga analyser längre ska göras om brottslighetens utveckling bland svenskar och invandrare, trots en hög migration och en växande brottslighet på vissa områden, är min fråga varför?

.....

Staffan Danielsson (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander